

Gentofte
Kommune

Klimaplan 2050

Forkortet udgave

Indhold

- 4 **Introduktion**
- 6 **Grøn energi**
- 8 **Bæredygtig mobilitet**
- 11 **Cirkulær økonomi**
- 14 **Bæredygtig dannelse**
- 16 **Klimatilpasning og natur**
- 19 **Hvad gør Gentofte Kommune selv?**

Gentofte Kommune har høje ambitioner for den grønne omstilling og ønsker at bidrage aktivt til, at vi som samfund kan nå de mål, der er sat både internationalt og nationalt

Introduktion

'Klimaplan 2050 – hele Gentoftes vej mod klimaneutralitet og klimarobusthed' sætter kursen for Gentoftes langsigtede klimaindsats frem mod 2050 og viser vej til et delmål om 90% reduktion af CO₂-udledningen i Gentofte i 2030 i forhold til 2019.

Klimaplan 2050 er en samlet plan for, hvordan vi i Gentofte bidrager til at forhindre klimaforandringer via CO₂-reducerende tiltag, og for hvordan vi med tiltag inden for klimatilpasning gør kommunen robust overfor de klimaforandringer, der allerede er her eller er undervejs. Planen viser med sine mange konkrete mål og tiltag, hvordan vi i Gentofte Kommune tager ansvar for en grøn og bæredygtig udvikling på den korte bane frem mod 2024. Klimaplanen skitserer også hvilke større indsatser, der skal til på den lange bane for at nå 90% reduktion i 2030 og klimaneutralitet senest i 2050 og samtidig sikre en klimarobusthed, der står mål med de konsekvenser af klimaforandringerne, vi i fremtiden kommer til at opleve i Gentofte.

Klimaplan 2050 er en fælles plan for hele Gentofte og kræver en stor indsats fra både kommune, borgere, foreninger og virksomheder. Både når det gælder de klimavenlige valg i hverdagen, og når det handler om at skabe effektfulde løsninger og lokal klimahandling sammen.

Gentofte Kommune har sat et ambitiøst delmål om 90% reduktion af CO₂-udledningen i Gentofte i 2030 og klimaneutralitet senest i 2050. De store byggeklodser på vejen er udbredelse af grøn fjernvarme og el, omstilling til elbiler, reduktion og sortering af affald, samt CO₂-fangst og lagring hos affalds- og energiselskabet Vestforbrænding.

Lokalt i Gentofte betyder klimaforandringerne både nu og i fremtiden udfordringer med regn- og spildevand, grundvand, havvand og stigende temperaturer. Gentofte Kommune har sat ambitiøse delmål om, at 20% af afløbssystemet i kommunen er separeret og klimatilpasset i 2030, at kyststrækningen stormflodssikres frem mod 2050, og at hele kommunen er klimarobust i 2050. De væsentlige metoder er adskillelse af regnvand og spildevand, dialog med kystgrundejere og brug af regnvand til at skabe rekreative byrum. Selvom Gentofte Kommune er tæt bebygget, findes der både beskyttede naturtyper og grønne områder med sjældne dyr og planter. Derfor er der i klimaplanen også stort fokus naturprojekter, der gavner både biodiversitet og klima.

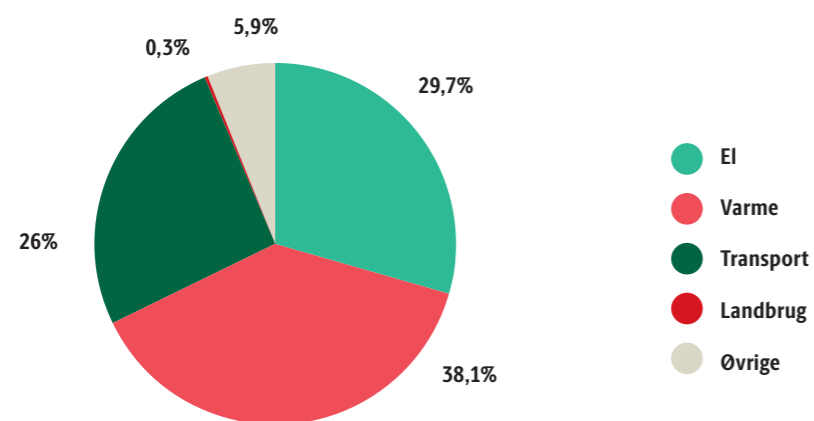
Klimakrisen set fra Gentofte

Gentofte Kommune er en af landets tættest befolkede kommuner, bygningsmassen er af ældre dato, og der er trængsel på vejene. Til gengæld er der ikke landbrug og kun få store produktionsvirksomheder. Derfor kommer størstedelen af Gentoftes CO₂-udledning fra energiforbruget i bygninger og fra transport, fra produktion af el og varme og fra forbrug af mad og ting. Kommunens seneste klimaregnskab viser, at drivhusgasudledningen i 2019 var på 259.000 ton CO₂-ækvivalenter (CO₂e) for Gentofte som geografisk område.

**Drivhusgasudledning
i hele Gentofte Kommune
i 2019 i ton CO₂e**

259.000

Drivhusgasudledning, Gentofte Kommunes geografi

Kilde: EA Energianalyse Kortlægningsrapport 2021

Grøn energi

Elforbrug og boligopvarmning står for knap 70% af den samlede CO₂-udledning i Gentofte Kommune.

Udbygning af fjernvarmenettet og større tilslutning i de områder, hvor der allerede er fjernvarme, kommer frem mod 2027 til at reducere klimaaftrykket fra opvarmning markant. Danmarks investeringer i grøn energi betyder, at elektriciteten bliver grønnere og grønnere frem mod det nationale mål om 100% grøn el i 2030. Samtidig bliver fjernvarmen i Gentofte i stigende grad produceret via CO₂-neutrale energikilder som halm, flis og biogent affald som fx affaldstræ, beskidt papir og pap. I dag udgør de CO₂-neutrale energikilder knap 80% af fjernvarmeproduktionen. Andelen af biomasse som halm og flis skal på længeresigt udfases af fjernvarmeproduktionen.

I såvel offentlige som private bygninger skal der spares på energien vha. både energioptimering og energirenovering. Det skaber både CO₂-mæssige og økonomiske besparelser. Gentofte Kommune vil de kommende år sætte fokus på energibesparelser i boliger ved bl.a. at styrke informationsindsatsen om energibesparelser.

Mål i 2027

90%

af alle ejendomme i den igangværende fjernvarmeudbygning er tilsluttet fjernvarme.

Mål

2025 mål:

- Varmeforsyningen er CO₂-neutral.
- Energiforbruget i de kommunale bygninger er faldet med 6% fra 2022-2025.

2027 mål:

- 90% af alle ejendomme i den igangværende fjernvarmeudbygning i Gentofte er tilsluttet fjernvarme.

2030 mål:

- Varmetabet i fjernvarmenettet er reduceret fra 9% i 2021 til 8%.
- CO₂-fangst på 50% af affaldsforbrændingskapaciteten.
- Varmeforbruget i private bygninger er reduceret 10% fra 2019 til 2030.

Tiltag

Grøn varme

Med 90% af ejendommene i Gentofte Kommune tilsluttet fjernvarmenettet i 2030, når vi 22% af vejen mod klimaneutralitet. Det er derfor afgørende, at fjernvarmenettet udbygges, at muligheden for at tilslutte sig fjernvarme formidles tydeligt og at fjernvarmeløsningen løbende optimeres.

- Udbygning af og formidling om fjernvarmen
- Øget fremdrift i udbygning af fjernvarmen
- Kommunale ejendomme på fjernvarme
- Øget tilslutning i eksisterende områder
- Lavere fjernvarmetab i fjernvarmenettet
- Sænkning af fremløbstemperatur i fjernvarmevandet
- Kobling af overskudsvarme til fjernvarme

Energibesparelser

Bygningers energiforbrug står for en stor del af CO₂-udledningen i Gentofte. Derfor skal der arbejdes for at effektivisere energiforbruget i både kommunale og privatejede bygninger, og borgerne i Gentofte skal have let adgang og hjælp til at vurdere, hvilke muligheder de har for at opnå energibesparelser i deres ejendom.

- Energibesparelser i private boliger
- Energibesparelser i kommunale ejendomme

Øvrige

Ved at fange CO₂ forbundet med affaldsforbrændingen, når vi cirka 15% af vejen mod klimaneutralitet i Gentofte. Derfor er CO₂-fangst et væsentlig tiltag, som Vestforbrænding er ved at forberede.

- Etablering af CO₂-fangst

Bæredygtig mobilitet

26% af den samlede CO₂-udledning i Gentofte kommer fra transportsektoren – især fra personbiler. Det forventes, at der kommer 15% mere trafik på vejene i 2030 end i dag, så det kræver et langt sejt træk at reducere udledningen.

Vi skal i højere grad vænne os til at tage cyklen på de korte ture og bruge offentlig transport, så trængslen på vejene bliver mindre og sundheden bedre. Når det kommer til at banke CO₂-udledningen i bund, er det især elbiler, der kan gøre en forskel. Målet er her at mindst 40% af bilerne i Gentofte skal køre på el i 2030.

Mål

- Ny-leasing og nyindkøb af kommunale personbiler er nulemission (el eller brint) fra 2021.

2025 mål:

- 90% af Gentofte Kommunes borgere er tilfredse med at være cyklist i kommunen.
- 75% af Gentofte Kommunes borgere er tilfredse med muligheden for kombination af cykel og offentlig.
- Minimum 75% af ny-leasede og ny-indkøbte kommunale vejgående køretøjer anvender et CO₂-neutralt eller nulemissionsfrit drivmiddel.
- Der er dedikeret parkeringspladser med opladningsmuligheder til elbiler ved alle større trafikknudepunkter.

2030 mål:

- Movias busser er fossilfri og heraf er mindst halvdelen elbusser.
- 5% stigning i brugen af kollektive transportmidler til/fra arbejde og uddannelse i forhold til i 2022.
- 40% af de private biler er eldrevne.
- Andelen af cyklister, der benytter cyklen til transport mellem hjem og arbejde eller uddannelse indenfor Gentofte Kommune, er øget fra 44% i 2020 til 50% i 2025.
- Kørsel med vare- og tjenesteydelser foregår med CO₂-neutrale drivmidler.

Mål i 2030

40% af de private biler er eldrevne.

Tiltag

Omstilling af kollektiv trafik

Omstilling af kollektiv trafik handler om omstilling af busdriften i Gentofte. Her er det samarbejdet med Movia og en fælles målsætning om, at busser er fossilfri i 2030, som driver udviklingen. Derudover indeholder indsatsområdet tiltag, som handler om at få flere med bussen og forbedre kombinationsrejser ved trafikale knudepunkter som S-togsstationer.

- Aftale om grøn busdrift
- Kampagner for kollektiv trafik
- Trafikknudepunkter

Frem elbilisme

Det skal være lettere for private operatører at opstille ladestandere på offentlige arealer, og lettere for elbilister at finde dedikerede parkeringspladser med lademuligheder.

- Effektiv ladeinfrastruktur
- Dedikerede elbilpladser

Styrk cyklisme

Et samarbejde med skolerne skal få flere børn og unge til at cykle, cykling skal understøttes bredt med cykel-fremmende infrastruktur, og flere medarbejdere i Gentofte Kommune skal vælge cyklen, når de transporterer sig i arbejdstiden.

- Cykelfremmende adfærdsdesign
- Cykelfremmende infrastruktur
- Supercykelsti Kystbaneruten
- Medarbejdercykelkultur

Understøt deling

Gentofte Kommune ønsker at understøtte deleulturen ved at gøre det nemt og attraktivt for borgere at benytte delebiler og samkørsel. Derfor skal fordelene ved deleordninger og samkørsel formidles, og der skal gennemføres tiltag, som hotspots, samkørselsbænke og parkeringspladser dedikeret til delebiler.

- Hotspots og samkørselsbænke
- Formidling af viden om delebiler og samkørsel

Omstilling af kommunal flåde

Gentofte Kommunes vil omstille egne biler til elbiler, undersøge mulighederne for at optimere udnyttelsen af bilparken og se på mulighederne for eldrevne køretøjer for eksempel varebiler og flere eldrevne skraldebiler. Fremtidige udbud af personbefordring skal så vidt muligt indeholde krav om emissionsfrie drivmidler og taxakørsel foregå i elbiler.

- Nye grønne biler
- Opgradering af elnettet og flere ladestandere
- Optimering af kommunal kørsel
- Klimavenlig transport af serviceydelser og varer

Cirkulær økonomi

Forbrug af mad og drikke, ting og flyrejser udgør over halvdelen den enkeltes individuelle klimaaftryk. Danmark er blandt de lande i verden der har aller mest husholdningsaffald per indbygger – omkring 850 kg om året - det er næsten dobbelt så meget som det globale gennemsnit.

Affaldsmængderne stiger i Danmark – også i Gentofte. Derfor har Gentofte Kommune en vision om at knække affaldskurven, så vi i fremtiden kommer til at producere mindre affald end i dag. Det betyder, at vi ikke alene skal sortere bedre og mere, men at både kommune, virksomheder og borgere også skal forbruge klogere, end vi gør i dag. Det betyder, at der skal større fokus på cirkulær økonomi.

I den cirkulære økonomi er produkter designet, så de holder, og forbrugerne kan vedligeholde, reparere, dele og genbruge produkterne, så deres levetid bliver så lang som mulig og klimaaftrykket fra forbrug på den måde falder.

Mål

2022 mål:

- I 2022 er der etableret affaldssortering i 10 fraktioner på de kommunale institutioner.
- Årlig udpegning af 3-5 udbud med særligt potentiale for at fremme bæredygtig udvikling.
- Årlig opgørelse af klimaaftrykket på kommunens indkøb.

2025 mål:

- Genbrug af indbo og byggeaffald i kommunens ordninger 3-doblet ift. 2022.
- 50% reel genanvendelse af det indsamlede husholdningsaffald.
- Gentofte Kommune har været i dialog med 100 lokale virksomheder om grøn omstilling.

2030 mål:

- 80% plast udsorteres fra forbrænding.

Tiltag

Klimaansvarlig adfærd

Gentoftes borgere, den kommunale organisation, og grundejer- og boligforeningerne har samlet set et meget stort potentiale for at reducere klimabelastningen via deres daglige adfærd og handlinger. For at indfri dette potentiale er det nødvendigt med videndeling og hjælp til at kunne handle klimaansvarligt.

- Klimasamarbejde med grundejer- og boligforeninger
- Kampanjer og events om bæredygtigt forbrug og affaldsforebyggelse
- Mad- og Måltidspolitik i kommunale institutioner og tilbud
- Klimaspot på bibliotekerne
- Kommunikation om klimaansvarlig livsstil til internationale borgere
- Udfasning af engangsservice på kommunale arbejdspladser

Grøn erhvervsudvikling

De små og mellemstore virksomheder mangler ofte tid og ekspertise til for alvor at engagere sig i den grønne omstilling. Tiltagene i indsatsområdet Grøn erhvervsudvikling handler om at stille viden og konkrete værktøjer til rådighed for virksomhederne, så de får en genvej til den grønne omstilling. Det være sig i form af energibesparelser, cirkulær økonomi, grønne indkøb, bæredygtig transport, øget biodiversitet eller klimasikring. Med en sådan indsats styrker vi samtidig det lokale erhvervslivs konkurrencekraft.

- Klimanetværk for og klimapartnerskaber med virksomheder
- Affaldsvejledning af virksomheder
- Cirkulær omstilling i virksomheder
- Vi bistår virksomheder i rekruttering af medarbejdere til grøn omstilling

Affald som ressource

Produktion af tøj, elektronik, byggematerialer, boliginventar og fødevarer mv. udgør et stort træk på jordens naturressourcer og har en markant CO₂-udledning. Forlængelse af levetiden for vores ejendele ved genbrug, vedligeholdelse, reparation og forebyggelse af affald skal derfor for alvor i fokus. Formålet med tiltagene i Affald som ressource er at stille konkrete ordninger og tilbud til rådighed for borgerne, og hjælpe og inspirere dem til, hvordan de kan undgå affald og forlænge levetiden for deres ting.

- Genbrugspark Gentofte 2030
- Ordninger for direkte genbrug
- Formidling til nye målgrupper
- Genanvendelse af affald fra borgerne
- Affaldssortering i de kommunale institutioner

Bæredygtighed i bygninger og byggeri

Bæredygtighed skal i fokus ved nybyg og i renoveringsprojekter i Gentofte Kommunes egne bygninger. Bæredygtigt byggeri forudsætter helhedstænkning i hele bygningens og materialernes levetid og kræver bl.a. værktøjer til at beregne levetider, CO₂-udledning og se på genanvendelsesmuligheder.

- Den frivillige bæredygtighedsklasse
- Bæredygtighedsledelse i bygge- og renoveringsprojekter

Indkøb med bæredygtig balance

Gentofte Kommunes udbuds- og indkøbspolitik er baseret på en tredobbelt bundlinje: Kommunens udbud og indkøb skal bidrage til både økonomisk, social samt klima- og miljømæssig bæredygtighed.

- Kompetenceudvikling og opkvalificering indenfor cirkulær økonomi
- Udvikling og implementering af dashboard til måling af klimaaftryk på aftaleniveau
- Samarbejde med andre om at skabe efterspørgsel efter grønne løsninger
- Klimaaftryk i den politiske beslutnings- og budgetproces

Mål i 2030

80% plast udsorteres fra forbrænding.

Bæredygtig dannelse

For at den grønne omstilling sker i praksis, er der brug for ny viden, nye færdigheder og nye måder at tænke og prioritere på. Klimaansvarlighed skal være en naturlig del af hverdagen derhjemme, i foreningslivet og på arbejdet. Det skal et øget fokus på bæredygtig dannelse i bl.a. kultur- og fritidslivet og på børne- og skoleområdet være med til at understøtte.

Mål

2025 mål:

- Børn og unge lærer om klima og bæredygtighed og deltager aktivt i klimaindsatsen.
- Børn og unge oplever en sammenhængende grøn tråd fra vuggestue til ungdomsliv og bygger løbende videre på den viden, de har med sig.
- Kulturen og dens institutioner bidrager med sine særlige midler til at sætte fokus på, og skabe debat om, den grønne omstilling.
- Gentofte Kommune går foran og synliggør, hvordan vi kan tage klimaansvar med konkrete og lokale bæredygtige handlinger.
- Alle medarbejdere i Gentofte Kommune har et godt billede af, hvordan de på deres arbejdsplads og i deres faglige praksis kan bidrage til en bæredygtig og klimaansvarlig udvikling.

Tiltag

Børn og skole

Fokus på klimaansvarlighed og naturkendskab skal øges på dagtilbudsområdet. Vi skal have de helt små børn med, så fremtidens klimaansvarlige forbrugere kommer godt fra start. På skoleområdet vil der blive sat ind i forhold til at skabe en stærk grøn dannelse hele vejen gennem skoletiden.

- Øget fokus på klimaansvarlighed og naturkendskab på dagtilbudsområdet
- Klima i skolen med fokus på praksislæring og partnerskaber

Kultur, unge og fritid

Kulturinstitutionerne og foreningslivet engagerer mange af borgerne i Gentofte og er derfor et oplagt sted at fremme klimadagsordenen. Indsatsområdet Kultur, unge og fritid handler om at arbejde med bæredygtighed i foreninger og idrætslivet, tilskynde ansøgere til kommunale kulturmidler at have fokus på FNs verdensmål og skabe rum for refleksion og debat til kulturinstitutionernes arrangementer.

- Øget bæredygtighed i foreningslivet
- Bæredygtig udvikling vha. kommunens puljer
- Refleksion, debat og handlekraft ift. klimaforandringerne og den grønne omstilling
- Arbejde med bæredygtige løsninger i idrætsfaciliteter og -anlæg
- Bæredygtighed ved arrangementer i byrummet
- Øget fokus på bæredygtig udvikling i samarbejdet med leverandører på kulturområdet

Ledelse

Der er behov for ny viden, færdigheder og tænkning, når klima og bæredygtighed skal være rammen for arbejdet på tværs af kommunens fagområder. Kompetenceudviklingen har et gennemgående fokus på, hvordan grøn omstilling kan oversættes konkret ind i den faglige praksis i den enkelte afdeling.

- Ledelse af bæredygtig udvikling og verdensmål
- Klima og bæredygtighed i sagsfremstillinger

Vi skaber sammen

Indsatsområdet rummer tiltag, som med både kendte og nye metoder styrker den demokratiske samtale og samarbejde mellem borgere, foreninger, virksomheder og kommunen om klima og bæredygtighed på tværs af klimaplanens fem temaer.

- Klimaborgerting
- Bæredygtighedsnetværk

Mål i 2025

Børn og unge oplever en sammenhængende grøn tråd fra vuggestue til ungdomsliv

Klimatilpasning og natur

Lokalt i Gentofte betyder klimaforandringerne både nu og i fremtiden udfordringer med regn- og spildevand, grundvand og havvand. Den væsentligste klimarisiko på kort sigt er øgede mængder regn. Hen mod midten af århundredet vokser klimarisici forbundet med stigende vandstand i havet og højtstående grundvand.

I første omgang skal risikoen for oversvømmelser med regnvand minimeres. Derfor skal der etableres et separat afløbssystem, hvor regnvand og spildevand bliver håndteret i hver deres ledninger, så systemet ikke bliver overbelastet og skaber oversvømmelser, når det regner kraftigt eller længe.

Udvikling af natur og biodiversitet vil være et gennemgående fokus i klimatilpasningsindsatsen.

Mål

Regnvand og skybrud

2030 mål:

- 20% af kommunen er separeret og klimatilpasset til et samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt niveau.
- Ved gennemførelse af klimatilpasningsprojekter er muligheder for grønne og rekreative løsninger samt potentialer for at styrke natur og biodiversitet realiseret.

2050 mål:

- Hele kommunen er klimatilpasset, og der forekommer ikke længere overløb af regnvandsopblandet spildevand til Øresund og øvrige vandmiljøer.

Havvand og stormflod

2050 mål:

- Kyststrækningen stormflodssikres i perioden 2022-2050 løbende, så kysten til enhver tid er sikret til en 200 årshændelse tilpasset havvandsstigninger (Bodilniveau).

Natur og biodiversitet

2025 mål:

- 20 inspirerende naturprojekter, der er forankret hos borgere, virksomheder eller kommunen, er formidlet, for at beskytte de truede arter og styrke den biologiske mangfoldighed.
- 5 naturforbedrende projekter, der viser potentialer for biodiversitet på kommunens grønne arealer, er igangsat, for at skabe flere levesteder for den hjemmehørende flora og fauna.

Mål i 2050

Hele kommunen er klimatilpasset, og der forekommer ikke længere overløb af regnvandsopblandet spildevand til Øresund og øvrige vandmiljøer.

Tiltag

Regn og skybrud

Oversvømmelser i forbindelse med regn og skybrud udgør aktuelt den største klimarisiko i Gentofte. Derfor skal kommunens afløbssystem tilpasses og gøres robust overfor de nuværende og fremtidige klimaforandringer, så der ikke sker overløb med opblandet spildevand til naturområder, søer, vandløb og havet. Løsningerne skal forsinke regnvand, skabe rekreative rum og være til gavn for biodiversiteten.

- Klimatilpasningsplan – regnvand, havvand, grundvand og temperatur
- Løbende oplandsplanlægning
- Etablering af separat afløbssystem og lokal klimatilpasning
- Metode for opgørelse af CO₂-påvirkning og reduktionspotentiale ved anlæg
- Klimatilpasningsnetværk
- Klimatilpasning ved kommunens egne ejendomme
- Klimatilpasningshensyn i lokalplanlægning
- Opdatering af beredskabsplan for skybrud
- Svanemøllen Skybrudstunnel
- Separering og klimatilpasning af Høeghsmindevej/Smakkegårdsvej
- Separering af Hellerup, etape 3

Havvand og stormflod

Havvandsstigninger betyder, at oversvømmelser pga. havvand og stormflod på længere sigt udgør en klimarisiko i Gentofte Kommune. Kyststrækningen i Gentofte skal derfor løbende sikres mod stormflod og det stigende vandstands niveau, som klimaforandringerne forårsager.

- Opdatering af beredskabsplan for stormflod
- Styrkelse af kommunens egen kystsikring
- Udarbejdelse af administrationsgrundlag
- Vejledning og dialog med grundejere om kystsikring
- Forventede ændringer i havvandstanden indarbejdes i planlægning og projektering

Natur og biodiversitet

Ændrede nedbørmønstre og stigende temperaturer har betydning for naturområder og planter og dyrs levevilkår. Derfor fokuserer temaet Natur og biodiversitet på at skabe naturområder, som kan tilpasse sig og er modstandsdygtige overfor fremtidens klima. Den eksisterende vegetation ved bygninger, søer og moser, ved vejkanter og i parker skal udvides og styrkes og være med til at modvirke varme-ø-effekten i byområder og give mennesker og dyr mulighed for at søge skygge.

Derudover skal de grønne initiativer bidrage til at forbedre spredningsmulighederne og levevilkårene for kommunens planter og dyr. Træer og planter har desuden en CO₂-reducerende effekt og kan bidrage til CO₂-reduktion.

- Begrønning af Gentofte Kommune
- Udpegning af bevaringsværdige træer
- Vidensopbygning
- Bæredygtig drift og udvikling
- Konkrete naturprojekter
- Natur og biodiversitet ved de kommunale ejendomme
- Involvering af interessenter samt formidling

Hvad gør Gentofte Kommune selv?

Gentofte Kommune som organisation står for knap 4% af CO₂-udledningen i kommunen. Langt størstedelen af udledningen kommer fra energiforbrug i bygninger. Derudover har Gentofte Kommune et væsentligt CO₂-aftryk fra køb af varer, tjenesteydelser, anlæg og byggeri. Kommunen egne klimahandlinger indebærer i de kommende år bl.a.:

